

RYTOJUS.

Semanario de los Obreros Lituanos
en la Argentina. Montes de Oca 146,
Avellaneda, B-Aires.

RYTOJUS

RYTOJUS.

Lietuvių Darb. Savaitraštis Argentinoj.
calle MONTES DE OCA 146,
Avellaneda, B-Aires.

7 (100) nr. — III metal laikraščio kaina metams \$5 m., pusei — \$3 m., trims mėn. \$1 50; užsieny 3 doleriai; kaina atskiro numerio 10 c. 1929 m., vasario (febrero) 20

Didelis Gaisras.

Vasario 15 d. 4 val. ryte, arti Darsena Sud ir calle Brasil sudėję vienas galponas su 800 automobilių ir antras su 4,500,000 litų alkoholiaus. Ugnis buvo taip didelė ir taip išsigaivina, kad tankių sproginėjimas darė didžiausius trenksmus. Žmonės būriais bėgo į gaisro vietą, kuri buvo paskendusi dūmų debesyse ir liepsnose. Kelias užnagėsių buvo pritrenkti. Šalies prsidintas Irigoienas pribuvo į gaisro vietą su pačiais pirmaisiais, nes išgirdęs trenksmus, manė, kad jau revoliucija kas jį didžiai baugina, nes jo prezidentavimo laike daug kartojosi įvairių sukilimų.

Nuostoliai siekia milijonus pesų, ir sulyg laikraščių aprašymais tokio gaisro dar nebūta Argentinoj.

Visuomenė tas gaisras yra didėi žalingas, nes jis įviko valstybinėj vietoj. Valstybinis nuostolis, nors ir buržuazinės valstybės, bet vistiek visuomeniškesnis už kokį privačią nuosavybę.

Gaisro priežastis dar nežinoma. Daugelis laikraščių prisilaiko nuomonės, kad iš didelio karščio turėjo sprogti ir užsidegti alkoholis. Su šia nuomone sutikti negalima, kadangi ugnis iškilo iš po nakties. Nors diena buvo karšta, tačiau iš po nakties visi įkaitę daiktai atvėso ir negalima tikėti, kad nuo saulės kaitros kilo ta ugnis. Kas kita būtų ugnis būtų iškilusi vidurdieny arba po pietų.

Kiti spėja kad kapitalistai pavydėdami, kam valdžia laiko tokius sandėlius, kurie daro privačiam bizniui konkurencija ir — uždegė.

LAIŠKAS IS KAUNO KALĖJIMO.

Nuo Red. Šis laiškas, apart jo įdomaus turinio dar įdomus tuomi, kad mūsų draugai kankiniai būdami po stiprią ginkluotą sąrąbą, už storų sienų, už tvirtų geležinių durų, tačiau jie nenustoją energijos ir rūpestingai žvelgia į pasaulio darbininkų judėjimą. Jie suranda būdus išvesti laiškus, kurie pasiekia net ir mus, tolimoj Argentinoj.

Draugai Argentiniečiai!

Nais mes esame išrasti iš revoliucinių darbininkų ir valstiečių tarpo ir raudamės už storų mūro sienų, tačiau fašizmas bėgėjęs atskirti mus nuo einančios revoliucinės kovos. Mes tampriai susirišę su revoliucine kova. Jos atgarsiai prasiskverbia per storas mūro sienas ir mes gyvename bendru revoliucinės kovos gyvenimu. Mes nuosekliai sekame kapitalistinių šalių proletariato kovą. Su didžiausiu džiaugsmu sutinkame jo laimėjimus ir skaudžiai pernešame jo pralaimėjimus.

Pas mus prasiskverbia ir Jūsų „Rytojaus“ šviesa. Iš jo mes gauname žinių apie Jūsų gyvenimą ir kovą. Jis mus suriša su Jumis. Todėl, draugai, norėtusi „Rytojaus“ skiltys pasidalinti su Jumis auodingos kovos klausimais, kad tas kuo arčiau surišų mus su Jumis, kaip vienos revoliucinės šeimos narius.

Jūs draugai, sunkaus gyvenimo buvute priversti apeleisti Lietuvos kraštą ir vykti į nežinomą šalį parduoti vienintelį savo turą darbo jėgą. Lietuvos buržuazijos viešpatavimas išstumė Jus iš gimtojo krašto, Jūs buvute priversti bėgti nuo nepakeliamo jungo į tolimą Pietų Ameriką. Buržuazija šeimininkaudama Lietuvos krašte vis daugiau slegia darbininkus ir varginguosius valstiečius. Buržuazijos nesirūpino ir nesirūpina baudujančiam darbininkui be kaimo varguoliui suteikti darbo ir duonos; padėti išbristi iš sunki spaudėties. Ji tik stengiasi lupti nuo darbininko bei vargingojo valstiečio dešinį kailius, kad pripildyti savo kišenes, puslėtomis rankomis sukrautais milijonais.

Lietuvos buržuazija noriai su tiko išleisti iš Lietuvos darbininkus ir varginguosius valstiečius, kuriuose ji matė didžiausią savo priešą, kurie gyvenimo verčiami skelbė kovą buržuazijos viešpatavimui.

Daugelis bėgdami tikėjosi surasti tolimoj Pietų Amerikoje Ar-

gentinoj, Brazilijoj ir kitose šalyse geresnį gyvenimą. Tačiau buržuazijos tiksliai vienodi traukti iš darbininko gyvenimo syvus, išnaudoti jį įvairiomis priemonėmis, kad užtikrintų sau gyvenimą. Priespaudos jungas neapleido ir Jūs draugai, apeidusius Lietuvą. Jis, tarsi mirties šešėlis slenka sykį, kol jo nenukirs darbininko rankos galingasis smūgis. Vienintelis būdas nusikratyti nepakeliamo jungo, tai kova ir kova iki galutinio laimėjimo. Kur nebūsi: Lietuvoj, Argentinoj ar Brazilijoj, jeigu buržuazijos viešpatavimas nepanaikintas, tai kova vienintelis įrankis savo gyvenimą pagerinti.

Bet daugelis to dar nesupranta. Daugelis klaidžioja netikrą kovos keliu, įklimpdami į neišbrendamas pelkes. Daugelis dar neišėina į tikrąją kovos kelią.

Buržuazija puikiai žino, kad kovos pasekmėms darbininkų vienybė ir, todėl, įvairiais būdais kliudo darbininkų klasei susiburti, surasti tikrąjį kelią. Buržuazija randa darbininkų eilese visokių pardsavėlių, kurie ir veda mažiau susipratusius darbininkus į klampynės ir visokiomis šlykščiomis priemonėmis padeda buržuazijai atitolinti sprendžiamą dieną. Tą šlykštų darbą gana energingai veda socialdemokratija. Ji nuosekliai pildo buržuazijos paliepimus ir visu griežtumu kovoja prieš revoliucines darbininkų organizacijas ir prieš vienintelę revoliucinę partiją — kompartiją.

Tikrasis revoliucinės kovos kelias nuklotas darbininkų klasės karžygių kūnais. Tuo keliu einant prisiema kovoti netik su tiesioginiais savo priešais — buržuazija, bet ir su įvairiais buržuazijos agentais darbininkų eilėse, įvairiais darbininkų klasės išdavikais, kurie eina gana gerai užsimaskavę, kad nematytų darbininkai jų tikrojo veido.

Jūs, draugai Argentiniečiai, kovai taip pat nemažai kliudo įvairūs agentai; ir net iš Lietuvos siunčia buržuazija savo agentus kurti įvairias reakcines-fašistines draugijas, kaip tai „Lietuva“ ir k. Jie stengiasi griauti Jūsų vienybę, pastoti tikrąjį revoliucinės kovos kelią: kliudyti Jūsų kovos pasekmėms.

Bet mes kovojantieji Lietuvoj už darbininkų ir vargingųjų valstiečių reikalus, tikime, kad Jūs sugebėsite kovoti netik su tiesioginiais savo priešais, bet ir su maskuotais buržuazijos agentais. (Bus daugiau.)

DIDELI LYTŲ.

Graikija. — Pranešama iš Atenos, kad visa Graikija staiga susilaukė didelių lytių, taip kad visos upės patvino didžiausiais vandens skandindamos kaimus ir miestus. Visoj Makedonijoj suskandytas susisiekimas, nes skaitlingos upės patvinošios vandeniu nudraskė daugelį tiltų.

Toliau į šiaurę, Europos šiaurės didei šalčiai kokių sulyg laikraščiu pranešimais vietomis nebūta per keliarą šimtmečių, o Pietūs tuom tarpu patvinsta vandens.

Spėjama, kad šalčiams esant daugelis iš šalčio apimty šiltesnės vietos, kame susikongentruoja ir debesys ir smarkiai lyja.

„RYTOJAUS“ JUBILĖJUS.

Sekantis „Rytojaus“ numeris išeis padidintas, pagrasintas ir pajavirintas. Bus šešių puslapių, su graži istoriniu turiniu, ir visai išpuoštas paveikslais. Bus paveikslų iš provincinių lietuvių kolonijų, iš organizacijų ir pavienių asmenų. Tą numerį turi įsigyti visi, nes dviejų metų „Rytojaus“ gyvavimo sukaktuvių numeris. Jo kaina bus 15 c.

Red. Komisija.

DIDELIS SPROGIMAS.

Berlynas. — Vasario 17 įvyko didelis eksplozija, kuri padarė didelę išgašt visoj šiaurinėj miesto daly. Sudužo vienas gasometras 37000 kubinių metrų talpumo.

Minėkime „Rytojaus“ sukaktuves.

Štai jau baigiasi dveji metai nuo įsteigimo mūsų reikalų gynejaus „Rytojaus“. Dveji metai kovos, dviejų metų kultūrinio darbo. Kadangi „Rytojus“ pripažintas visos Pietų Amerikos lietuvių išeivijos, kadangi jis stovį gynai lietuvių darbininkų reikalų sargyboj, tad minėkime jo dviejų metų sukaktuves, kad galėtumėm įžengti į trečiuosius savo gyvavimo metus su daug didesne viltimi ir tvirtumu.

Všų kolonijų lietuvių darbininkai privalo kaip nors pasistengti atžymėti vieną dieną, nuo 25 vasario iki pabaigai kovos, paminiėjimui jo gyvavimo nuopelnų. Taip pat pradedant trečiuosius metus, visi „Rytojaus“ darbuotojai turi labiau suglausti savo eiles, kad į mūsų tarpą neįsibriautų elementai gėdžiantį jo pražūtis. Lai būna didelė pamoka keturių sabotažnikų darbas, kad ateity tokių ir į tai panašių mokėtume išvengti kliūčių, kad del tokių priežasčių nekenėtų mūsų kovos, mūsų kultūros reikalai. Pradedant trečiuosius metus ir stiprindami savo reikalų gynėją, taip pat turime stiprinti savo dvasią, kad nepasidavim lengvatikystei, kad mūsų priešų leidžiamos paskalos pasilikyt be vertės.

Daugelis „Rytojaus“ skaitytojų nesitenkina, kam „R.“ neišėina punktualiai. Kiekvienas turi žinoti, kad metus darbą keturiems re-

dakcijos darbininkams, kurie turėjo progos prie mūsų laikraščio darbo išsipraktikuoti (nes buvo pradedamas iš mažo ir labai paprasto lapelio) — nebuvo galima su tokia praktika pastatyti naujus. Dirbo visi artymieji darbininkai... Pabaigę duosios darbą fabrike — kožnas skubėjo, bėgo į „R.“ spaustuvę ir dirbo kiek sumanė, kad palaikius, kad nenupuldinus savo klasės reikalų.

Dabar jau kas kita: jau prie „Rytojaus“ randasi gražūs būrelis pasipraktikavusių draugių-gy, kurie, bet kada gali paimti spaustuvės darbą ir pavaduoti vieni kitus. Dabar prie „Rytojaus“ randasi geras būrys pasišventusių žmonių, kurių skaičius dideja ir stiprėja, ir susirinkimai jau atsi-būva žmoniškai — kultūriškoj formoj, ne kaip pirmiais, kuomet visoki prisimetėliai, besidangstydami įvairiais „vadais“ — pildė visokias nesąmones ir per dienas mezgė „neatmezgamąją mazgą“. O mes tą jų „neatmezgamąją mazgą“ atmezgime ir trumpoj ateityj parodysim visuomenel, kas jų protam buvo „amžina paslaptimi“.

Dabar jau „Rytjus“ bus savo vėžėje ir išeis ketvirtadieniu, nes paskutinis Tarybos susirinkimas tai numatė ir persitikrino, kad „R.“ vel bus punktualus savaitraštis.

„R.“ Taryba.

SSRS. biudžetas.

Po įvedimui červonų valiutos t. y. nuo 1923 m. SSRS biudžetas šitaip kaitaliojasi: 1923 metais biudžetas buvo 2,267,000,000 (du milijardai, 267 milijonai), 1924-5 m. jau jis padidėjo 693,000,000 rublių. T. y. 2,960,000,000 r. 1925-6 m. padidėjo 1 milijardu 26 milijonais. T. y. 3,986,000,000 rub. 1926-7 m. padidėjo 1 milijard 258 milijonų. T. y. 5,234,000,000 r. 1927-8 m. padidėjo 2 milijardais 17 milijonų. T. y. 6,351,000,000 r.

Kaip matome darbininkų valstybė gerai stovi, nes pinigų valiuta gana pastovi, o apyvarta auga milijonais nėt ir milijardais. Antra, Rusija buvo daugiausiai sunaikinta, daugiausiai nukentėjusi nuo karo, ir apstatyta iš visų pusių buržuazine boka, o ji neatsižvelgiant į nieką gyuoja, progresuoja ir kuria naujo gyvenimo sistemą — darbininkiską sistemą.

Priešai, sulyg savo supratimu, kad ne viskas vienu užsimojimu Rusijoj įvyksta sulyg ateities programa — bliauja, kad negerai tvarko šalį. Bet kuri kita valstybė per 4 metus padidino savo apyvartą 4 milijardais ir 84 milijonų rublių, arba 2,084,000,000 dolerių?

„Rytojaus“ Rėmėjai.

J. Bielevich užsiprenumeravo metams „Rytoj“ ir paaukavo 1 pesą.

A. Kavaliūnas užsiprenumeravo 3 mėn. „Rytoj“ ir paaukavo 50 cen.

L. Vasiliauskas užsiprenumeravo pusei metų „Rytoj“ ir aukavo 2 pesų.

J. Jasinokas užsiprenumeravo „Rytoj“ ir aukavo 50 cen.

P. Motuzas užsiprenumeravo 3 mėn. „Rytoj“ ir aukavo 50 c.

Sie draugai, 1929 metams presnumeravo „Rytoj“ būtent: V. Skipit prisuntė 3 doler. M. Juška, J. Varkalis, Ali. Lingvėnis, Pr. Dumbliauskas, Silv. Kušis,

Pusei metų šie draugai: M. Menčinskas, Vl. Pleta, P. Mikailionis, J. Kijauskas, J. Ri-meika.

J. Karulevich užsiprenumeravo 3 mėn. „Rytoj“.

O štai draugas A. Jonaitis iš Cichago rašo:

VISAM PASAULY.

Berlin. — Universiteto profesorius — Luis Levin ir Paul Schuster pareiškė, kad išradę nuo gripo vaistus, kurie vadinasi „Branislerin“, ir būk iki šiol yra surasta tik 1 su puse gramo visame pasaulyje; gauname iš alcaloides „Creerar“ vartojamų Meksikos indijonų.

Madrid. — Inžinierius Fernando O. Herreria patiekė viešųjų darbų ministerijai projektą, kuriame nurodoma galimumas padaryti tiltą tarpe Ispanijos ir Afrikos per Gibraltarą sąsiaurį.

La Habana. — Naktį, o'nant galve, išsoko iš banano medžio, didelė beždžionė ir labai apdraskė praeivį, Alvaro Muria. Beždžionė pasislėpusi tarp medžių, o Murias nugabentas į ligoninę, ir andasi pavojui.

Nev-York. — Vienos šeimos tėvas parėjęs iš darbo ir atrado gazu nusinuodijusia savo žmoną 35 metų amžiaus ir 6 vaikus. Nusizudymo priežastis nežinoma tačiau ne kas daugiau kaip vargin-ga padėtis.

Meksika. — Vasario 9 d. likosi sušaudytas L. Toral, užmušėjas šalies prezidento Obregon. Anį rytojaus per laidotuves, Toral šalininkai norėjo suorganizuoti protesto demonstraciją, bet policijai nelėidus iškilo susirėmimas: vienas užmuštas ir 30 sužeista ir apie 20 areštuota. Tą pačią dieną kesinlasi nužudyti dabartinis šalies prezidentas Portes Gil; padėta bomba ant geležkelio, kur turėjo eiti traukinys su prezidentu. Bombos sprogimas numetė nuo bėgių garvežį su dviem vagonais. Užmuštas mašinisto pagalbininkas.

Bratislava, Čekoslovakija. — Galantos apylinkė, alkanų vilkų bandos užpuolė gventojus. Vienas vaikas 19 metų amžiaus, po ilgokos kovos su vilkų minia likosi sudraskytas į šmotelius: daugelis kaimų pasidarė barikadas, apsigynimui nuo alkanų žvėrių.

Sevilla, Ispanija. — Senovės archyvų tyrinėtojai paskelbė būk suradę dieninį užrašą Kristupo Kolumbo — Amerikos atradėjo, ir kitų svarbių dokumentų, apie jos atradimą ir kolonizaciją.

Sarajevas. — Visą savaitę išbuvę po sniego kalnais Gardsko kaimo gyventojai, likosi atkalti. Atkasus, sniegą, atrasta daugelis gyventojų pušgyvių, skaičiuje apie 3 tūkstančiai žmonių.

Budapešt, Vengrija. — Siaučianti gripo epidemijai, gyventojus priverčia susirūpinti likimu. Vien šiame mieste laike 24 val. susirgo apie tūkstantį ypatų.

San Francisco, Suv. Valst. — Šioje šalyje, kinai apvaikščiojo šventę 2480 metų pradžią, pagal jų kalendoriaus, kurio kinai prisilaiko jau 25 šimtmečiai

Spandau, Vokietija. — Upėje Havel pastebėta įsalsusio į ledą o gūlbės. Ačiū gaisrininkų pasidarbavimui, pilant šiltą vandenį, nelaimingi paukščiai, likosi paliosuoti.

Varšava. — Pranešama iš Liublino, kad ten atrasta sušalusia visą čigonų šeimyną, susidedanti iš 34 ypatų.

Gragnano, Italia. — Anna Donnatumma, moteris 21 metų amžiaus, pagimdė dvi mergaites, o praslinkus 12 dienų, pagimdė vieną berniuką. Visi vaikai ir motina sveiki.

Basilea, Italia. — Vasario 17 d. pranešama, kad šiame mieste tapo areštuota daug antifašistų, kurie kėsinosi nudaigoti Italijos kraugerį Musolinį.

Bruselis. — Vasario 17 d. išėjo į streiką 3 tūkstančiai 7 šimtai stiklo pramcnės darbininkų. Streikieriai reikalauja 5% pakėlimo algos darbo dienos sutrumpinimo ir kitų darbo patogumų.

Hong-Kong, Kinija. — Vasario 18 d., 84 kilometrai nuo uosto Vanhsier, gauja jūrių plėšikų buvo užpuolusi Jungtinių Valsijų laivą „Chita“ kuriam tuoj pribuvo pagelbon antras laivas ir išgelbėjo „Chita“ nuo apiplėšimo.

Meksika. — Vasario 4 d. gauja Meksikos kunigų pasprogdino traukinį ir sudegino Manzano stotį. Jau keturi iš jų areštuoti.

PASILINKSMINIMO VAKARAS.

Š. M. VASARIO 23 d.

SAL GENERAL JOSE DE SAN MARTIN — CALLE LAS HERAS 171 DOK — SUD.

Pirmu kart savo gyvame „PRIEŠFAŠISTINIS“ KOMITETAS rengia gražų pasilinksminimo vakarą. Į Priešfašistinį Komitetą šaukia šimtai, iš įvairių Lietuvos kalejimų badu mirstančių kankinių, kurie kankinami už grynai darbo žmonių reikalus. Tad, kožno doro barbininko bei darbininkės pareiga, atsilankyti į šį vakarą ir pagelbėti keliais centais tiems nelaimingiesiems mūsų kovotojams.

Priešfašistiniui komitetui ateis talkon visos lietuvių organizacijos, tad vakarą padarys gan įvairų. Bus griežiama, dainuojama, šokama, o kas įvairiausia — tai žadimai, kurie vis daugiau įeina į mūsų publiką.

Kaip nuvažiuoti — Iš Bs. Aires, Avellanedos, Pineiros ir kiltų miesto dalių važiuoti visais uosto tranvijai ir šiais numeriais: 43, 63, 12, 25, 11, 28, ir iš Avellanedos autobusu 9. Privažiavus La Boca, persikelti tiltu ir 2-vi kvadros toliau randasi augščiau minimas salionas.

Griež puiki parinkta muzika. Įžanga — VELTUI.

Pradžia 8 val. vakaro.

Rengimo Komisija.

APŽVALGA.

RUOŠIA LIETUVIŠKĄ KARNAVALĄ.

Argentinieškas karnavalas užsibaigė, tad 23 vasario sumanė ir mūsų tautiečiai ką panašiai pataisyti. Jie mat minės Lietuvos nepriklausomybę 16 vasario. Bet tas jų minėjimas taip keistas, kad iš karto juokas ima. 16 vasario minės 23, ir kas juokingiausia, kad maskarytų formoj. Murzinai pasirodė merginoms taisyti tautinius rūbus ir apsipacamentavojus ateiti į Lietuvos 11 nepriklausomybės metų paminėjimą. Kvailiukų randas: perka brangų šilką aksoma ir taisosi tuos puslankinių rūbus, kurie gali ir bėdos padaryti, nes pamatys tokiose rūbose gatvėje—seks paskui, stumdys per čigankas ir tiek. Kas kita būtų buvę, jei gazieta, „murzinai“ būtų raginę anksčiau tai padaryti, tai karnavaloose būtų galėję pamandrovoti. Bet šitaip tai nepataikytai: nė Nepriklausomybei, nė ta data tenka 16 vasario, nė praėjusiems karnavalams. Merginoms patarima neklausyti tų žibintininkų, nes jie visuomet prasimano tą kas niekam neverta ir apjuoktina. Del tos bonkūto levandyno kajie žada premijomis, nėra jokios vertės leisti dešimtis pesų.

POPIEŽIUS IR PASAULIO BURŽUAZIJA.

Susiblokovus Italijos fašistams su popiežiumi, tuomi susidomėjo ir subruzo viso pasaulio buržuazija pulsi jo glėbini. Visų buržuazinių šalių prezidentai ir kiti žymūs kapitalistų šalai kasdien siunčia sveikinimų telegramų telegramas ir laiškus, garbinami italijanską traicę: Musolinį popiežių Pijų XI, ir karalių Manueį.

Dabarties buržuazija panūdosi prie religijų ir tas panūdosi mas vis didėja ir didėja. Ji per dēm apsaugosi tikybiniais rūkais ir tos šalys ka pirm keletas metų mažai manė apie Vatikano politiką, dabar viena koja stovinčios jo vežime. Popiežius buržuazijos akvaizdoj yra ūkras žemiškas dievas, nors pirm keletas šimtmečių smala spaudėsi. Tokios grynos kapitalistinės šalys, kaip Suvienytos Valstijos, Argentina, kur feodalizmo nėra nė žymės, kur pirm keič dešimčių metų nieks nesitiekė, kad šių šalių buržuazija ką bendro turės su kunigija, ir bažnyčia, o dabar jau susi-

bičiulevusi ant tiek, kad pasiryžę nors ir valgyti iš vieno puodo. Francūzų buržuazija, kurios praeitis atžymėta garsiomis revoliucijomis prieš dvasišką ir feodalizmą, dabar taip sukunigėjus, kad kunigų globali atiduoda įžymiausias mokyklas, kuriose jaunas vaidentuves pripildo sau geistiniu mokslu, ir tuomi užsitikrina sau ateitį. Tai paskutinės priemonės kurių graibstosi pūvanti buržuazija. Jei nėra geresnio draugo, tai ir kunigas bus gerai.

Berisiečių Klasinis brendimas.

Nors prie gana sunkių apys-tovų kuriose tenka rūpintis kasdieniniu pragyvenimu, tačiau visgi klasinio brendimo progresas po valiai skiniasi sau kelią. Sugrįžus keturiolika metų atgal, kuomet įvyko Europos tragedija, kuomet buvo sėjami klasinio susipratimo diegai ir darbuote jo bujojimui. Tada buvo sutikta daug nemalonių kliūčių su kuriomis gana rimtai reikėjo kovoti, kad jas nugalėjus. Tada netik su Romos senberniu pasekėjais rimtai reikėjo vesti kovą, bet ir su ta's vadinaimais tautininkais, kurie ieškė išvėn. Turė jo įsisteigę juodos d-jos „Ausros“ skyrių ir vėliaus Tautos Fondo skyrių. Tačiau pažangieji lietuviai darbininkai juos nugalėjo: jų skyriai nugašo ir klasiniam susipratimui vis darėsi platesnė dirva.

Laikė karės, kuomet Jung-Vaist. draugai rimtai rišo klausimą, kas link šelpimo nukentėjusius nuo karės Lietuvoj. Berisiečiai irgi neatsiliko. Renka tam tikslui aukas ir rupestingai svarstė, kad siunčiant Lietuvon jos nepakliūtų į klerikalų—tautininkų rankas. Siunčiamos jos per Jung-Vaist. draugų dabartinį dienraštį „Laisvę“ su pilnu pasitikėjimu. Vėliaus, kartu su Buenos Aires draugais įsisteigiamą nukentėjusių nuo karės šelpimo Draugiją, su mėnesiniais mokesčiais ir rinkimu aukų. Išsiuntimas buvo visuo met sulgę nurodymo Jung-Vaist. draugų. Kas įrodė, kad pas berisiečius jau radosi klasinio susipratimo, kadangi saugojo, kad nepakliūtų jų sunkiai uždirbti centai į Romos senbernių rankas. Iškyla Rusijos revoliucija.

Caras nuo sosto lieka nuverstas. Kerenskiis palma valdžią į savo rankas, bet revoliucinių darbinių persekiojimas nesiliauja. Berisios lietuviai darbininkai išleidžia lapelius pareikšdami, jog revoliucija dar nelaimėta, dar sprendžiamoj mūšio nebuvo, kuris turės neatbutinai įvykti ir nulemti Rusijos liaudies (ir viso pasaulio) likimą. Berisiečiai eina su bolševikais už Sovietus. Renka aukas, kad pagelbėjus sunkioj kovoj prieš Kerenski, ir rūpinasi jos visą eiga.

Pirmas bolševikų sukilimas (liepos mėn. 1917 met.) prieš Kerenski, atsargiai temijamas, bet bolševikai pralaimi Vilties nenustojama. Atėina sprendžiamos dienos mūšis. Bolševikai didvyriškai grumiasi su prišu. Pagaliau sulaužo kapitalizmo šonkaulius ir palma valdžią į savo rankas, įsisteigdami Sovietus. Tada, čion ir tarpe pažangiųjų lietuvių darbininkų atsiranda k-ks tai nepaprastas džiaugsmas ir pasitenkinimas. Girdisi kalbant: „Bolševikų laimėjimas tai yra mūsų laimėjimas“. Mažomai buvo visuomet orientuojamasi Marksistiniu-Leninizmu. Socialpatriotizmui niekuomet čia nebuvo progos pasirodyti savo pardavikiškais darbais, o dabar ir manyt apie tai nėra vilties.

Žiūrint literatiniu žvilgsniu, knygos platinamos tik darbininkškos. Sapnininkams čia nėra vietos. Laikraštinė spauda visuomet yra remiama tiek kiek aplinkybės leidžia. Tarp laikraščių, kurie ejo ir eina į Berisą, „Galima paminėti šie: „Kova. Rankpelnis, Laisvė, Žaraja, Vilnis, Darbininkų Balsas, Balsas, Raudonasis Aitojas, Komunistas, Jaunasis

Komunistas ir Rytojus“. Berisiečiai „Rytojų“ myli labai, nes čia organizacijos ir pavieniai asmenys yra jo dalininkais.

Š. m. vasario 25 d. 1. g. čia yra brangi kaip ir lapkričio 7 d., kadangi mūsų mylimam „Rytojui“, darbo klasės žibintui sukanka dviejų metų jubiliejus. Nors sunkiose dienose, kuomet „vadai“ pabėgo palikdami vienus kareivius, tačiau berisiečiai kur kas daugiau pibrendę klasiniam susipratime, pilnai suprato „vadų“ manobrus už ką juos griežtai ir pasmerkė. O jums draugai, kurie tapote kovos lauke, nebuvote bailiais, sukoncentravę savo spėkas, išlaikėte „Rytojų“ ir vėl jį pastatėte į normales vėzes. Užtai jums berisiečiai taria:—Bravo draugai! Šiandien mūsų mylimam „Rytojui“ kiekviena diena atneša šviesesnę ir užtikrintesnę ateitį, ir užtat berisiečiai drąsiai sušunka: lai gyvuoją „Rytojus“ ir klasinis solidarumas, o tikslas bus atsiektas!!!

P. Žebrauskas.

TĖMYKITE DRAUGAI!

„Rytojaus redakcija pradėjo gauti iš įvairių Lietuvos kalėjimų, pačių kalinių rašytų raštų, kuriuose aprašoma jų vargai, priepauida už tų geležinių štangų.

Sekite „R“ numerius, nes bus įdomu susipažinti su liūdnu kalėjimų gyvenimu. Tie mūsų broliai-kankiniai atskirti nuo laisvės ir užkalti kalėjimų urvuose, kėsdami šaltri ir alkį—šaukia į visų šalių darbininkus, kad eitų prie savo tikslų, prie nuvertimo atgyvenusių sistemos ir įkūrimo naujos.

J. Janonis

EINAS MIRIOP TAVE SVEIKINA.

Pamylau dangaus žydrumą,
Aukso spindančią mėlynę,
Būnių vasaros žalumą,
Yt krištolas, skaidrią rasą.

Pamyliėjau ir mergą jauną,
Da skaistesnę už saulę,
Da lieknesnę už žolyną
Ir blaivesnę už rasą.

Ir svajoju siekti lajmės
Su visu plačiu pasauliu,
Kam nuo kojų pačiai krinta,
Kam dievų ašara sušvito.

Milžino darbai vaidinos.
Aš tikėjau juos atliksiąs,
Herkulės ir Promėtejaus
Tveriančius žygius nupinsiąs.

Be, lyg beržas žaliapolis,
Sprogant kirmėlės pagrlaužtas
Kad gyvam nesutrumėti,
Pirma laiko jaunas žūstu.

Pirma lako jaunas žūstu,
Nė jėgų neįsimeigines.
Ateities žygius nešuos
Su savim į šaltą kapą.

Su savim nešuos—ir meilę
Taip mergelės, taip pasaulio.
To plataus, dailaus pasaulio,
Ką yt pumpuras da sprogsta

Nesulaukiau jo pražysiant,
Bet širdį užsiauginęs,
Žengdamas į šaltą kapą,
Sueikinu jį, greit bujuosiant.

TURTUOLIŲ AUKA.

(Ligoninės vaizdelis.)

Mums bešnekant su ligone gulinčia gretimoj lovoj, staiga atsirado durys ir jose pasirodė burys gydytojų ir įvežama dvi ligonės. Pirmoji iš veido jokios ligos—tartum sveika. Ją lydi pulkas civilių žmonių, matyt iš jos giminių. Įvežė ją į gražų kambarį, kuris iš anksto del jos buvo parengtas. Kambarėje randasi graži lova, kresios kertėse grąžūs vazonai su įvairiomis gėlėmis, o ant sienų keletas pašyėtų paveikslų.

Į antrąją domės kreipiama komžiausia:—atvežė ir paliko ratukuose...

Mus emė žingeidumas, ir paklausėme pracinančios slaugės, delko ją neguldo į lovą? Iš slaugės mums paaiškėjo, kad ji anostėvų tarnaitė ir todėl į ją mažai kreipiama domės. Iš jos pranešimame mes supratome, kad ir čia pati tvarka kaip ir visur. Pagalios atėjo dvi slaugės ir paguldė mūsų salėje, kurioj radosi 18 lovų. Paguldė ir nuėjo, nepaklausdamos nė ką skauda nė ko reikia. Apie turčiaus dukterį visi trypia: ir gydytojai ir slaugės, o tarnaitė neprišaukia nė vandens kas paduotų. Nežiūri į ją niekas nes ji vargšė tarnaitė...

Nelaimingoji dviejus metus ištarnavo, dirbo vargo ištisas dienas ir naktis, nes užkrautą sunkią našlą iki netekimui spėkų, iki susirgimui. Bet ir susirgusi ilgai kente, nesakė kad serganti, nes žinojo, kad pranešus apie ligą—išvartys į gatvę, kaip jau su keilomis buvo pasielgta. Kur eiti išmestai gatvėn? Nė giminių nė pažįstamų nieko nėra. Ir taip dirbo iki spėkų retekimo, iki atrado visiškai suknibusią, nualpusią prie virtuvės durų. Taip atrasta atgabeno į ligoninę. O turtuolių duklė iš nakties buvo nedamiegojusi ir pamačiusi nualpusią tarnaitę emė jautis, kad ir ji užsikrėtusi kokia liga, tad nutarė, kad ir jai reikia važuoti į ligoninę.

Ir štai atvežė, į tarnaitę visai ir akių nekreipiama, turčių duklė tuoj išvežama ir atiduodama specialiam gydymui. Kuomet vargšė lieka mažą pagimui vilties, tuomet tik šiek tiek į ją kreipiama domės. Prie panelės lovos visuomet stovi gydytojas ir kas nors iš giminių, roos ligoje visiškai nėra jokio pavojaus, o prie vargšės našlaitės tik slaugė retkarčiais praeidama pūžiūri ar dar gyva, nenumirus. Jos pona praeidami akis nusuka kiton pusėn,

nės gerai žino kad iš jų priežas ties atsirado mirties patalė.

Trečią dieną priėję praktkantai, ir nesuprasdami ligos, pašaukė aukštesnio laipsnio gydytoją, kuris pasakė, kad būtinai reik daryti operaciją.

Ant rytojaus išveža operacijai, nes pagijimui vilties nėra o gydytojams—praktikantams bus gera pasipraktikuoti, kad pasiklausytų tomių gėlių geriaus gydytojų turtinguosius.

Po operacijai atvežė atgal.

Paguldžius į lovą, šiek tiek atsipeikėjus pradėjo dejuoti, šaukti kliečėti; šaukia pagalbos, kad kas pribagytų jos gyvybę, kad tuomi galėtų užbaigti savo skausmus.

Turtuolių duklė jau sveiką—ryt važiuos namon, pranešė gydytojas. Visą laiką prie jos lovos išbuvo kelios tarnaitės ir kas nors iš giminių. Tarnaitės pildė kiekvieną jos pareikalavimą, o tų „reikalavimų“ pas tos veislės žmones visuomet būna begalės. Vargšė kasdien vis ejo blogyn: veidas išbalso, akys įdubo, lūpos pamėlynavo, rankos vos judėjo. Štai eina pro šalį jos pona—pažaitai. Ji pamato. Surinkusi paskutines jėgas—sušunka: „Šalin iš mano akių! Šalin nenaudėliai išnaudotojai! Nors mirdama turiu teisę sugniaužti savo nuilpusią ranką prieš jus, jūs kraugeriai, budeliai mūsų varguolių—našlaičių! Ji pamato. Surinkusi paskutines jėgas—sušunka: „Šalin iš mano akių! Šalin nenaudėliai išnaudotojai! Nors mirdama turiu teisę sugniaužti savo nuilpusią ranką prieš jus, jūs kraugeriai, budeliai mūsų varguolių—našlaičių! Dar kartą stengėsi sukuopti jėgas, bet jau buvo vėlu, nes šaukė ją prie savęs beširdė mirtis.

Vargšių Pėdsaka.

Kapit. Bedarbė.

Ar galima prašalinti bedarbę kapitalistinę tvarkoj? Gyvenimas parodo, kad ne. Kas kartas bedarbių skaičius didėja. Kasdien meta darbininkus iš dirbtuvių. Smulkioji buržuazija kasdieną bankrutuoja neišlaikydama konkurencijos su stambiaju kapitalistu. Smulkieji savininkeliai neturi tiek kapitalo, kad supirkti moderniškas mašinas kuriomis galima daug daugiau prekių pagaminti ir daug mažiau išleisutų jų prekių pagaminimas. O stambieji kapitalistai stato naujas moderniškas mašinas prie kurių labai mažai tereikia darbininkų. Tad likusius darbininkus prisiė (Pabaiga 4 tam puslapy.)

VIENUOLIKOS ŠIMTMEČIŲ JUODOJI NAKTIS.

(Pabaiga.)

Tai yra: nuo Nikejos tarybos kuri įvyko 327 m. iki 1438 m. Per tą ilgą miglotą naktį mokslo pažinimo ištroskė žmonės rizikavo savo gyvybėmis: užsidarė slaptuose kambariuose, jie darė tulus mokslinius tyrinėjimus, naudodamiesi slapais užrašų ženklais ir dengdamiesi visokiais slaplyvardžiais, kad išsisukus nuo krikščioniškų šnipų dūkimo. O šnipai su sekė tokiose paslaptysse-nepažiūrės kaip į mokslininkus, bet kaip į „eretikus“, kurie eina prieš dievo galybę, ir atiduoda inkvizicijos teismui.

Dabar pažvelgkime į ateitį. Praeity visatos pažinimas brido per vargus, per ašaras, per kraurus ir t.t.

Pažvelgkime, ar tas pats tamsybių siaubūnas netyko ir dabar ką panašaus paveiktį. Ar yra bent kokios galimybės krikščionybėje užgniaužti kas yra žmonijos laimėta? Atsakykime, kad nėra, bet imkime pagalvokime, panagrėnkime, pažūrėkime į praeitį, o pamatysime kas jai atėnė. Tą galę ir sužinosime kas jai gali ją grąžinti.

Industrinėse šalyse k. a. Jungtinės Valstijos, Vokietija, Francūzija, Anglija, praeity religijos buvo visiškai paniekintos, jas parbloškė revoliucinė buržuazija, nes kunigija gynė senąją feodale sistemą. Kunigija visuomet gina kas sena, kas neprogresinga, ir kuomet buržuazija pribrendusi viešpatauti griovė senąją tvarką, dvasiškia kaip įmanydama stengėsi įkalbinėti fanatikus, ginti dievo leistąją tvarką. Buržuazija atsikerdama už tai stengėsi visai išjuokti, išniekinti tai. Revoliucijoj laike buržuazinės revoliucijos (1790 m.) buvo išjuokiama taip, kad karvę apredydavę kunigo kamžom, kryžiais ir cimborijoms apkarstydavę, ir varinėdavo po bažnyčias, po gatves. Tai buvo

tokios rūšies kerštas, kuris tesėsi per dešimtis metų. Kunigai vis galėjęsi senosios baudžiavų tvarkos, o buržuazija nesigailėjo jai išjuokimui.

Dabar dvasiškia galutinai užmiršusi senąją sistemą ir kaip mat visuose kraštuose, ne išskiriant nė industrialiausias, išvisen su valdžiom. kurios moka jiems (kunigams) riebias algas. Nors nekuriuose kraštuose bažnyčia nuo valstybės atskirta—nėma algy tačiau einaama prie to kad mokėti, nes dabar dvasiškia kapitalizmo geriausia draugė.

Visuose kapitalistiniuose ir pusiau kapitalistiniuose kraštuose kunigija stengiasi perimti arba steigti vaikų prieglaudas, mokyklas, kad į jaunas vaidentuves galėtų iš anksto pradėti leisti religinius nuodus.

Tuli laikosi nuomonės, kad dabarties krikščionybė ar kitos sektos negali taip užkariauti žmonių, nes religiniai mytai k. a. vėlinias, pragaras, dievo šeimyna, kurią vadina trejybe ir t. p., visiškai nušutę mokslo šviesoje. Tiesa, nušutę ir nusidėvėję, bet ar negalima pakeisti, arba nušveisti, kad vėl blizgėtų mažai protaujančių akys? Kodėl ne,—galima. Dabarties teologai ir prisitaiko prie žmonių proto, ir pragaru, vėlinias, vaduojausi tik tamsiuose fanatikuose, o mąstantiems skelbia labai miglotą ir kenksmingą dualizmą (abejonę). Tas moderniškas dualizmas arba abejonė sutinka su visu evoliucijų mokslu, sutinkanti su žvaigždžių sistema ir visu kuo, tik apart to brakte bruka į žmonių jausmus lengvai apvilančią „misteriją“ (paslaptį), kuri yra neregijama, nesuprantama ir visų gamtinių sistemų valdovė. Tą misteriją kur gali suriša su senybinėmis religijomis, o kur ne—grynai moderniška.

Dabar paimkime tą, kaip ma-

žai reikia žmonijai ir visai kultūrai, kad patektį į visokių sektų prieglobstį. Mes dažnai mintijame apie visokius gamtos apsreikšimus, apie pasaulių sistemas, apie visą visatos tvarką. Mintimis nuskrendam į dangaus dausus ir erdves, į svetimus pasaulius, į žemiškas gelmes. Pasineriame gyvybės klausime ir stengiamės ją suprasti, ieškodami jos šaltinio versmės iš kur ji išplaukia. Įdomiausias kaip viskas tvarkosi pradendant žvaigždynais, baigint smulkiaisiais gyvūnais-gyvūneliais. Ir viskas tas protaujančiam suteikia žingeidumą ir užduoda klausimą.

Visatos surėdymas taip gilus, taip apdangstytas, kad pažvelgus į kultūros istoriją, jos pažinimas būvęs taip tolimas nuo tikrybės, kad dabarties tuli fanatikai nenori panašiai tikėti pav.: (senoji ir naujoji biblija). Dabarties mokslo išsiplėtimai—nustelbė visų sektų senybinius įsitikinimus; pav.: kaip galima tikėti į biblišką pasaulio sutvėrimą, kadangi šiek tiek būsi studijavę geologiją, astronomiją ir abelnei gamtą? Ir pats tuo et netikėsi ir kitą netikėsi, nes iš pat pradžių te randi dulkės sumušantį faktus. Bet pažvelgkime į gilumas, į žinybos gelmes. Pamatykime stebėtinai keistą visatos materiją iš kurio tveriasi pasaulių pasauliai ir jų gyventojai. Įsivaizduokime į tą amžiną judėjimą tiek saulų, tiek planetų, tiek kitų dangiškų kūnų, kurių pilnos berybės erdvės. Taip pat įsivaizduokime į gyvūnų, bei gyvulių judėjimus ir pažiūrėkime iš kur plaukia ta gyvybė, kur ta gyvybės versmė. Įsivaizduokime į žmogaus protą, kuris apima visas kraštutinybės ir imkime ieškoti iš kur tas visas paeina. Jei nepajiegsime surasti tų paslapčių—visvien turime pasiliukti dualistais arba jo šalininkais. Visvien turime vaizduotis kokią tai dievybę ir tikėti į viršgamtinį dievą, kuris labai gražiai supuola su visokiais tikybiniais dievais.

Paprastai tas paslaptis atmeti ir sakyti, kad to nereik, tas nereikalinga, ateistu galima būtų ir be to—yra labai niekiška ir toks ateistas niekas daugiau kaip tik pėsimetėlis, besidangstęs jo vardu. Toks jokiū būdu neišlaikys kritikos kuomet moderniškas teologas su juo susiginčijęs paklaus jo kas tvėria žvaigždynus, kurių kiekviena atskira vieneta perstato didžiausias planetas pilnas įvairių augalų, gyvūnų ir t.t. Kas duoda tą gyvybę ir nuo ko kito ji paeina jei nėra viršgamtinio dievo—misterijos, kurio paslapties negali suprasti jo is žmogaus protas. Neradęs dialektinio išaiškinimo: pats „ateistas“ norom-nenorams turi pripažinti jog viskas valdoma „neapimama misterija“ (paslaptimi) arba tapti metafiziškų diskusantu. O tokių diskusantų m-derniškieis teologams tik ir reik, nes tuomi gali pareikšti, kad bedieviai joku būdu negali įrodyti dievo nebuvimą—jie tik trumparegiškai išvada padaro—„nėra ir tiek“.

Nors ir giliai slepiasi nuo proto tas keistas visatos surėdymas, ir visoks, jei tik ne iš pat gelmių tyrinėjimas,—traukė traukė žmogaus sanprotavimą prie pripažinimo viršgamtinio dievo, tačiau—nėra dievo! Nėra jokios misterijos, k rios neapimimų žmogaus protas, nėra jokio pomirtinio gyvenimo, nėra jokio kito neregimo, nemedžiaginio, apat viso to ką turime, ka regime ir iš ko patys susidedame.

Pažiūrėkime kas y a nemedžiaga. Vanduo medžiaga, oras—taip pat. Mūsų kūnas, arba gyvulių kūnas, o taip pat augalų yra medžiaga susidaranti iš įvairių elementų: fosforo, druskos, geležies, azoto, chloro, anglies, natrijiaus ir t. t. Medžiagos elementų turinčių svarą priskaitoma apie 70, kurie vieni su kitais besijunginėdami sudaro įvairius kūnus. Iš pavienių elementų padaryti kito ko negalima, pav: geležis pasilpeka geležimi, bet sujungus su trupučiu anglies—gauni plieną, sujungus su deguoniū (oksigenū)—gauni rūdą. Tie elementai randasi visokame pavidale: skysti, tiršti, kieti. Juos bejunginėdami kimikai gauna įvairius dažų spal-

vas, sproginamasias medžiagas, uriomis skaldoma akmenys, daromos granatos, bombos, kulkos ir t. t. kuomi paskiauos žudosi priešiškoji armijos, norėdamos viena kitos apiplėšti kapitalistus.

Apart svariosios medžiagos yra nesvarioji k. a.: elektra, magnitas, eifras, šviesa, šiluma. Kuomet elektra eina viela, arti jos stovinti geležis įsimagnitina ir įsimagnitinis ima taukti savin geležies bei plieno smulkutėlius gabalėlius. Jei elektra eis ilga izoliuota viela apvyniota daugeli eilių apie geležies štangą, tad ši įsimagnitins labai daug. Juo daugiau bus eilių vyniota ir juo didesnė elektros energija bus leidžiama—daugiau įsimagnitins štangą. Bet jei paėmus įmagnitintą plieno štangėlę ir laikant šale plonutės vielos imti ją (štangėlę) judinti—viela ims eiti elektros srovę. Ir juo smarkiau bus judoma štangėlė—juo eis didesnė elektros srovė, kurią paskiauos galima padidinti iš jos darant magnetus, o magnetus vėl keisti elektra. Tokiu būdu dinamų pagalba gamina elektra, kurios magnitas suka industrijos ratus.

Elektra yra labai skystutėlė materija, nes per geležį ji taip lengvai persiunkia, kad į vieną sekundą laiko ji geležimi nubėga virš 300,000 kilometrų. Magnitas nėra tekanti srovė, tačiau jis dar skystesnis už elektra, nes pastaroji neina per stiklą, gumą, kaučiuką, riebalus ir kitus tankius daiktus, o magnitas pereina ir tuos.

Mūsų kūnai taip-pat visų augalų ir gyvūnų susidaro iš svariausių elementų. Tie elementai susidaro iš atomų. Keletą įvairių atomų sujungus gaunasi molekule, o iš keliatos molekulių pasidaro viena cėlė, o iš daugelio celių susilpdo kūnas. Pav.: žmogus susilpdes iš daugybės milijonų celių, (narvelių), o narveliai iš tūkstančių molekulių, molekules iš šimtų atomų, kuriais be paliovos laksto įvairūs elektronai (šviesos, elektros, šilumos), 300,000 tūkstančių kilometrų greitumu į vieną sekundą. O eifras, užvis

smulkiausioji materija kuri neranda jokių ribų, jokių užtvairų, nes jis eina per stiklą, per gumą ir per visokius tankiausius suaustus daiktus. Tų visų nesvariųjų materijų greitas tekėjimas ir jų vieniėjimas, bei atstūmimas, ir po organines medžiagas tekėjimas, tveria kūnus.

Joks pavienis keminis elementas neturi gyvybės nė ženklo. Taip pat joks elementas negali sunykti, kadangi gamtoje tik persikeitimo įstatais veikia.

Į dualistinius samprotavimus apie vėles esybę vieningiečiai taip atsako: jei žmogus turi vėlę, turi ją turėti ir kiti gyvuliai. Ją turi turėti ir augmenys, kadangi viskas iš vienodos medžiagos susidaro. Jei žmogus numiršta—netenka gyvybės tad kur ta jo gyvybė dingsta? Į dangų skrenda? Tad ir gyvulys vienodai netenka gyvybės, tad ir jo turėtų tų pat skristi. Augalai taip pat auga žaliuoja—pakirsti džiusta. Elektromotoras eina sukasi ir suka mašinų ratus kol į jį tekančioji elektros srovė neša magnitą, kurie savo staigiomis transformacijomis gamina traukimus, kas pagamina greitą sukimas. Jei viela truks—motoras sustos.

Visokiais organiniais kūnais tokia pat nesvarioji medžiaga teka siūly siuleliais. Apart elektros ir magnitų dar teka šviesos bei šilumos elektronai, kuriuose savo veikmę atlieka eifras visusmulkiausioji medžiaga. Smulkesnės už eifra, sako mokslininkai (Hekelis ir kiti) jau nėra, tad tas nesvariasias medžiagas (elektra, eifra, šviesa, šiluma, magnetizmas) reiktų pripažinti taja „misterija“, kuri viską valdo, bet iš kitos pusės labai būtų negražu, kad tą vyriausį visoko valdovą, kurį darbina visoki dupečiai, o čis—būžkšt, progresas užkinkė kaip koki arkli ir suk industrijos ratus!

Jei dabarties progresus nepastos kelio, kaip buvo pastota ir sustabdyta per vienuolika šimtmečių, žmonija pasidarys dievi-na. Bet dar laukia didelės kovos.

Jeromė.

PASIKALBĖJIMAS PETRO SU DĖDE

—Tegul bus pagarbyc Jezus Kristus, Petrai—salut.

—Labas dēde, kas g-r girdėt? Dabar tu liaukis su savo „labais“ ba jau ne tie čėsai. Jei aš tau sakau „tegl bus pagarbyc“, tai tu turi atsakyti „ant amžių amžinių amen“.

—Davitkos, dēde taip pasisveikina, arba fanatikai toki kaip tu, o susipratę darbininkai, kovotojai ir griovėjai pasenusios tvarkos, pasilinkę geros dienos, nakties ir tam panašiai.

—Ale dabar norėsite—nenorėsite, bet turėsite visi bedviečiai ir bolševikai poteriat, garbyt ir į spaviedį eiti.

—Kas gi privers dēde?

—Kas? Ar tu gazetistas nečitoji, kad klausai kas privers. Šventas tėvas privers, Petrai, ba jis dabar Italijos karalystę nupirko nuo fašistų. Jis jau nupirko poteriis ir bagalovinėmis pono Musolinio ba jis bijo, kad jį vėlnas į peklą nenujot, ba jis pirmiau buvo cecilistai tai daug sugriėžio.

—Na ir kas iš to išeis, dēde?

—Kas išeis? Nuji jis gali ir Krajų tokiu būdu nupirkti ir Polščių ir kitas karalystes. O turėdamas daug karalysčių turės daug kunigų, daug vaiko ir kas nenorės garbinti pono dievo vardą—tas bus š-b-lēm sukaptas ir ug-nimi sudegintas. Jau mūs pusberniai graudinas, kad emė cicilistauti—graudysiesi ir tu, ale bus po čėsui!

—Nesulaukai, dēde mane graudinantis. Nors užlenka juodas krikščioniškas d besys gresiantis pasaulio kultūrai ir progresui bet negalima tikėti, kad tas religinis parazitizmas įsigalėtų tokio pat tvarko kaip buvo įsigalėjęs nuo 327 m. iki 1427 metų.

—Si-si, Pedro, vieryk tu manim, dabar darysim da aršiau, ba bedievių dabar labai daug. Juos reik visus išžudyti, išdegyti, šoblēm iškapoti, tai paskui mes tik šventieji pasilikę padarysim ant žemės vieną aviničią ir vieną piemėmį, o tuom piemeniu tai būsiu aš, ba aš ir kiaules ganiau, ir karves, ir avis. Tik rinkinė kraują palikau ka karves mušdavau, ale ir tą kūmas Smetona atvažiuodamas atvež ba jis ir tuoj parduos savo kraują.

—O kas per daiktas ta rinkinė dēde?

—Taigi sakau ka karves mušdavau. Tokia medžio šaka, o ant jos rinkių primaustytas: — tai kad a tu žinai, trauki karvei per šoną, tai aike aver...

—Kaip gali dēde nekaltą gyvulį taip daužyti. Juk gyvulys turi tuos pačius jausmus ir tuos pačius skausmus kenčia, kuomet jį muši tokiu baisiu įrankiu.

—Ka, gyvulį, Petrai griekas muši? Bene karvė arba arklys yra katalikai, bene jie turi dūšių?

—Su lyg tavimi, dēde, tai tik katalikas vertas paguodas, daugiau nieks.

—O kaip tu mislini, Petrai? Kaip mane popiežius uždės tuom piemeniu tai aš su taja pačia rinkinė ganysiu tą kaiminę.

—Ir muši dēde?

—Žinoma, kad muši!

—Bet kad t bus visi katalikai, dēde, kurie kaip sakai, turi dūšias ir šventi.

—Ke esperanca, Pedro... Negali iš syk šventi būti—reik padaryt šventaisiais. Būdavo, kaip karves ganydavom su kūmu Antanu Smetona, atsiranda kokių—eina ir eina į dobilus—tai kad jau trauki keles per šoną, tai ta ir pašvėsta!... Paskui tik sukratai tą rinkinę, tai ir balso bijo.

—Tai tu manai, dēde su ta rinkine ir tas katalikiškas avis taip pašventinti?

—Žinoma. O kaip tu mislini—ar da kitaip galima? Pusbernius

paliksime—nedegeysim o jie sykiais pasipučia kaip katinai prieš šunį. Juos reiks išmokyti kaip pažinti dievą! O Koščių, zbitkininiką žinat? Aš jam turėsiu gerai išlupti nugarą, kad šventu padarius!

—Nesamonės, dēde. Nors ir Musolinis su savo sėbrais pardavė Italiją „šventam tėvui“, bet vis tik liaudis pasipriešins tokiam bauriam darbu. Negali toki tamšybų apaštalai imti valdyti ir slopinti dvidešimtojo amžiaus kultūrą ir liaudį! Ne vien apsilėidimas čia reikšiusi bet ir begėdystė.

—Kaža tē la boca — tē visas padaryta gerai! Reik tik gromatą rašyti ir kraują pas kūmą, kad ir tas greičiau parsiđuolų su visu majantku, Pilcuckis ir nesnaustu, o tad turėsim daug vaiko ir nebijosime nieko. Jei nori, Petrai būli su šventaisiais tai eik į spaviedį prie Italijankio kunigo ba jį kundzelis išmokino biskį lietuviškai. Jis supranta katp jam apie mergas pasakoji, apie pesus ir apie kitokius nopoščius.

—Nenoriu, dēde nē šventųjų nē tavo rinkinių. Taip kaip visos tavo svajonės niekais nuėjo—nu eis ir šita. Aš noriu, kad žemės, fabrikai, gelžkeliai, laivai, mašinos ir kiti žemiški turtai priklausytų ne atskiriems asmenimis, bet žmonij draugijoms.

—Anda anda su savo draugijoms. Jei mes vajejosim su karalystēm tai ka mūs vaikas atims tai bus mūsų, o ne draugijos arba susiedos.

—Labai, dēde niekšiška! manote. Nenote apie joki turtų gaminimą, o tik plėšimas jums svarbiausia. Reikia stengtis naikinti tokius žvėriškus palinkimus, nes tai nežmoniška. Reikia eit prie nuvertimo šios sistemos, kad pasivaik po apsauga darbininkiškos vadžios galėtume kurti naują pasaulį, kuris nepažintų popiežių, karalių, kunigų, vyskupų, kapitalistų, jų klapčiukų ir visokių parazitų kurie nieko negamina tik paleistuvauja aikvodami sunkiai pagamintus darbininkų turtus.

—Kad tu, Petrai neduodi man niekad pradēt jokios negocijos—sukritikuojį susarmatini, kad man paskui razumas susimaišo ir nuėša viską šuva ant uodegos. Čiau, Petrai lik sveiks einu pažiūrėti ar jau gazieta bus išdrukuota.

—O kas dabar dēde tavo gazieta drukuoja?

—Jā dabar visi drukuoja, Petrai, ba Koščius jau aptingo ir turi gerą negociją; jis Duke-Sude prie vienos budykės už kemerį gavo, tai dabar jam bedarbiui duoda pinigų, tai jis jiem darbu duoda, o kaip jau padirba kelias dienas tai ji ir vėl išveja, ba jam reikia daug pinigų; ba jis yra didelis aperistas.

—O ar žinai dēde kas tai aferistas?

—Taigi, Morkius aperistas, tilingentas, ba jis mum išklumocino kaip mes jam nenorėjom duoti gazieta parėtkavoti tai jis mum sakė, kad aperistas yra tilingentas, ponas ir ke se dzo, ba tilingentam ne mada prastai šnekėti ir tą kėlą ka gazieta drukuojame dabar vadinam dratatatorium, o tilingentus—aperistais.

—Melavo, dēde. Aferistas tai piktadaris, apgaudinėtojas ir tt, —Kaža tē la boca! ar tugeriau žinai, ar Morkius? Jis kraują šipkortes pardavinėdavo į Nortus pinigų tūkstančiais žiaugdavo ir visiems krajavieams ministeriams fundydavo, o tu kas?

—Aš dēde darbininkas, dirbu ir nieka neišnaudojo, o liuoslaiki pašvenči darbininkiškos organizacijos ir kovai prieš išnaudojotus.

—Adios Petrai.

Korespondencijos

BERISSOS MOTERIŲ VAKARAS

Š. m. vasario 9 d. LDSA 141 kuopos atsiuvo puikus šokių ir deklamacijų vakaras. Salionas buvo pilnutis, ir puikiai išpuoštas raudona ir žalia spalva. Tarp dviejų raudonų vėliavų buvo iškeltas draugo Lenino paveikslas, kas salionui pridavė darbininkišką išvaizdą. Draugės, Vaitkutė ir Valančienė padeklema vo puikių eilių. Komisijos pareigos atliktos kuopuikiais. Šokiai tęsėsi iki 3 val. ryto.

Pelno randasi 50 p. 45 cen. kurie dalinasi pusiau su LSD. „Vargdieniu“.

Darb. se suo B. B.

VILLA DIEGO MOTERS.

Susitvėrusi darbininkų kuopa. Nors jau gerokai laiko kaip turime sutvėrsios LDSA. darbininkų kuopą, bet dar nedaryta jokio susirinkimo. Patartina rosarietems pasirodyti darbu, nes kuopa susideda iš gana gabių narių. Kol dar vasara, reikėtų paruošti keiatus parengimų, nes pradžiai kuopos gyvavimo reikalinga lėšų. o antrą, turime prisidėti prie mūsų laikraščio „Rytojaus“. Ji remia visos darbininkų organizacijos, tad ir mes neatsilikime. Rengkime ju naudai parengimus rinkime prenumeratus.

Taip pat visos draugės dar nepriklausančios m sų organizacijai prašoma susidomėti ir ilgai nelaukus įstoti kuopon.

Rosarietė.

RETIRO. C. A. (Bs. Airss)

Čionais randasi trys kvadriziai geležinkelio kompanijos C. A. Mokėstis 3,20 ir 4 pesai. Darbo sunku juose gauti nes visad būna „kompleto“. Minėtuose kvadrizuose dirba keletas lietuvių. Tarp jų randasi vienas „senas aštuoniolikos metų amerikonas“ Antanas Žvinys, lietuvis, kuris savo nedorų pasielgimu įskundė kapatausi vieną lietuvių už tai, kad pastarasis skaito „Rytoją“, ir kad esąs komunistas. Negana dar to: neperseniai dar nusamdė žuliką, kuris norėjo jį nužudyti, bet tas jam nepasisekė. Tai mat koks išgama, tipas atsiranda iš mūsų tarpo kuris žemina lietuvių vardą tarp svetimtaučių Didelė gėda tokiams žmogui, ypač kuris dar esąs „karštas katalikas“ vietinių Romos agentų šulas.

Pranas Dzukas.

NEMOKAM DARBO AGENCIJA.

Paskutiuoju laiku mieste Bs. Aires. gatvėje Morėno 1332 pradėjo bedarbius apripinti darbu neimdami užmokėsio. Sužinojęs apie jį sumaniau pasiteirauti. Užėjus į kontorą tuojau užklausė ar katalikas. Pasakiau „si“ tuojau užrašė vardą, pavardę ir įteikė propagandos lapelį kad sekmdeny iš ryto būti ant pamaldų.

Paskirtu laiku vel užėjau kur „portero“ parodė esamą tam namie koplyčią. Po viskam buvo del propagandos lioterija „rifra graitadi“ kur iš trisdešimts žmonių penki išlošė cigarižių už pusę peso vertės. Sekančią dieną vel užėjau. Tai mus kelis nusuntė prie tunelių kasimo Chacantoj. Su darbo gavimu rezultatas buvo toks koks praity su pono konsulo rekomencijomis prie „mataderos“ skerdyklos ir kitur.

Pranas Dzukas.

IŠ SARMIENTO.

Iš šios kolonijos galima pranešti kad čia gyvenanti lietuviai yra prakilęsi už kitataučius ir gyvena pasiturintai. Grodžio 25 dien. drg. Baltuško namuose buvo susirinkimas į kurį vien tik merginų atsilankė apie dešimtis.

Cia Sarmiente darbų mažai; kiek daugiau Comodri Rivadavioj, nes tē grežia naujus naftos šulinius. Daug darbininkų dirba prie avių kirpimo bei ganymo, tačiau darbas varingas.

J. Šlapelis.

IŠNAUDOJIMAS PRIIMAMAS SU MALONUMU.

Pažvelgus į Argentinos darbus, antra išnaudojimo vieta užima aludžių darbai. Quilmės, o ypač jos deposituose už dieną mokama 6 p. 50 c. ir 6 čiopas ataus o verčia dirbti po 13-14 valandų į dieną, skubiai ir sunkiai. Vieni stengiasi ponui taikyti kad neišvytu, kiti kad mokesnio pakeltų,—ot taip ir lenktyniuojama per dienas, kad vakare vos sapatyžius parneša.

Matant šitokias biaurias apys-

tas atsiranda klausymas: ar il-gai šitaip darbininkai kentės? Il-gai rodos negalima nes padėtis vis blogėja ir bjūra. Laikas būtų darbininkams pradėti meginti jėgas, kad tuomi galutinai pasiliuosavus iš šios begėdiškos sistemos.

Kilmės Darbininkas.

„MURZINLAPIEČIŲ SKAITYTOJŲ DIDĖJA.“

Kada ir kokį nepaimsi „Murzinlapių“ numerį, visada pamatysi kad „Balso skaitytojų skaičius didėja“.

Tai tikra tiesa nebūna tos savaitės, kad nepraeitų su dideli našta to „šlamšto“ buvusis streik laužys A. Židelis. Jis eina per apgyventus lietuvių kambarius ir bruka tą šlamštą po dešimtis ekzemp. kaip dovaną 1929 metams.

Štai, kad ir 7-tą d. vasario: atėjo minimas gaivalas, pas mano šeiminką La Bocoj, ir paliko punda murzino popierio, kurį nieks neskaito nors ir veltui kai-šioja.

Šitokiais būdais fašistai įbrukdami savo suterštą lapą didžiujasi; kad skaitytojų eilės didėja. Taigi platinant nemažai galima išplatinti, bet dar daugiau išplatintu, jeigu dalintu vietiniams castellanams.

Znakomas.

SUAŽINĖJO LIETUVI.

Villa Diego 10 2 29 m. Sekmadienio vakare 8 val. einant iš Villo Diego į Saladillj keliems lietuviams, gelžkelio R. P. B. traukinys suvažinėjo vieną lietuvių Alfonso Malenką.

Minėtas lietuvis dirbo Rosarijoj kokioj tai karpinterijoj ir uždirbo po 7 pesus į 8 val. Lietu-voj turi žmoną ir žadėjo siųsti laivakortę, bet nelaimingasis patiko mirti.

Tai vis tas alkoholis, nes buvo taip girtas, kad nematė iš priešakio ateinančio garvežio, nors ir buvo persergėtas draugų, bet parvėlu buvo.

Tai ketvirtas lietuvis žuvo toj pačioj vietoj.

Cirdėjas.

DIDELIS MOTERŲ IŠNAUDOJIMAS.

Pineira.—Vasario 15 d. mən kartu su kitais dviem draugais teko būti viename susirinkime, kame dalyvavo apart vyrų ir trys moterys, stiklų dirbtuvės „Pepini“ darbininkės: dvi italų tatybės ir viena argentinietė. Darbininkės reikalavo, kad būtų leidžiamas perdirbs laikraštukas taikomas tik Pepini darbininkėms nes sulgy jų išsiviskimu Pepini toks išnaudojotjas, kad nesidrovi mokėti į dieną pusantro peso ir nekurias dar „kitai išnaudoja“.

Susirinkimas nutarė kreiptis į „Rytojaus“ d-vę kad paskolintų pėsuką padirbimui to laikraštuko. Rėdžių rinkėją duos iš besitverančios organizacijos, kuris ir atspaudžins juos.

Sakalėlis.

PIRMUJINĖ LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

(Bazar į jugetertiją)

Yra didelis „pasirinkimas įvairiausių žaislų, ir galenterijos prekių. Viskas parduoda žemomis kainomis. Yra gerų maudymo si kostiumų.

Lietuviai prašoma atsilankyti, o būsite patenkinti.

Barracas

Calle San Antonio 657.

SKAITYKITE UŽSIENIO DARBININKŲ LAIKRAŠCIUS

Leidžia Jung. Valstijose:

„Laisvė“

Dienraštis. Kaina metams 8 dol. arba 19 pesų.

46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

„Vilnis“

Dienraštis. Kaina tokia kaip ir „Laisvės“

3116 So Halsted St., Chicago, Ill.

„Darbininkų Balsas“

Mėnesinis žurnalas. Kaina metams 2 dol. arba 5 pesai.

46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Leidžia Sovietų Sąjungoj:

„Raudonasis Artojas“

Valstiečių dvisavaitraštis. Kaina met. 1 rub. 20 k. arba 1 pesai.

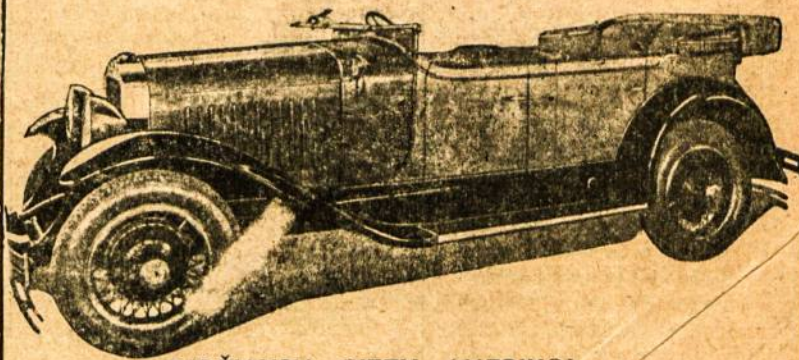
BSSR Minsk Sovetskaja ul. CKKP(b)B.

Reikalaukite tiesiai iš sumintų laikraščių redakcijų.

NAUJIENAI

NAUJIENAI

Lietuvių šoferių Akademija

DIDŽIAUSIA PIETŲ AMERIKOJ

ir vienintelė kurį garantuoja DIPLOMĄ.

Pamokas duoda Europiečiai ir vietiniai diplomuoti technikai—specialistai su naujausio modelio lengvais ir sunkiais geriausios rūšies automobiliais.

Lietuviai naudokitės proga, nes jū-ia naudositės didžiausiomis nuolaidomis šioje teisingiausioje staigoje.

Baigusiems pas mus mokslą—s pagelbim išgavime dokumentų

Nepamirškite, kad tai vienintelė mokykla kurį duoda pamokas

Buenos Aires miesto centr

Mokiniamsi valandos nuo 8 ryto iki 22 v. vak. taip pat ir

šventadieniais.

Agencija suradim šoferio darbą neapmokama.

Calle PINZON 1335—Barracas. U. T. 21—1022

Volco Restoranas

Užganėdina kiekvieną, kuris tik atsilanko. Lietuviai kviečiami atsilankyti ir persitikrinti. Valgiai gaminami sulgy rusų, vokiečių skonio. Kainos prieinamos.

Taipgi išnuomojam nakvynėm kambarius, pavieniams ir šeimynoms. Kainos prieinamos.

Palaikome keleivių daiktus ir priimame laiškus. Visus kviečiame atsilankyti, o užtikrinam, kad būsite patenkinti. Įėjimas

nuo N. L. ALEM 654, ir iš gatvės 25 de MAYO 671 ir 685

(Arti Retiro ir Imigracijos) Buenos Aires

LIETUVIŠKA SKRYBĖLIŲ DIRBTUVĖ.

K. BARKAUSKIO.

Dirbu ant užsakymų ir turiu didelį pasirinkimą. Perdirbu senus. Darbą garantuoju.

Lietuviams nuolaida 10 %

Patricijos 1581 U. T. 21-Barracas 2 466. Bs. Aires.

Domės!

Domės!

A. VISOCKIS

Diplomuotas siuvėjas

Siuvu ant užsakymo naujausių madų įvairiausių drabužių. O taipgi sutaisau, valau ir išprosavoju. Darbą atlieku sąžiningai ir prieinama kaina. Reikalui esant, prašau atsilankyti.

Villa Diego, F. C. R. P. B.

Domės!

Domės!

FARMACIA „ASTER“

E. Podolskio.

Calle Gorriti 4360.

Čia jūs galite gauti geriausių viaistų ir daug pigiau negu kitur.

Lietuviai įsidėmėkit ir ateikit persitikrinti.

Nebūkit sau priešai—

NEMĖTYKIT BEREIKALINGAI SUNKIAI UŽDIRBTŲ CENTŲ!

Jei siunčiate pašalpą saviškiams Lietuvoje — atminkite, kad kiekvienas centas jiems brangus, o jūs sunkiai uždirbtas. Pigiausiai ir geriausiai pinigus persiunčia—BANCO HOLLANDĖS—tad visuomet siųskite per jį.

UŽ SKUBIAS PERLAIDAS TELEGRAFU SKAITOMA TIK 4 PESAI.

Jei reikalinga laivakortė—nemokėkit brangiai už ją, nes BANCO HOLLANDĖS galite gauti visų linijų laivakortes pigiau negu kur kitur.

Nelaikykite savo taupmenų paslėptę, nes niekad nebusite užtikrinti, kad gerai paslėptėte. Pinigus laikykite BANKE. BANCO HOLLANDĖS rasite jiems saugiausią vietą ir gausite 5% (5 nuo šimto) į metus, kurie prirašomi prie indėlio kas metų ketvirtis. Atsiimti pinigus galima kiekvienu kartu be ankstyvesnio pranešimo.

Del smulkesnių žinių kreipkitės laiškais arba asmeniškai į

Banco Holandes de la America del Sud

LIETUVIŲ SKYRIUS

CALLE 25 DE MAYO 81.

BUENOS AIRES.

Vietos Žinios.

Chevroleto darbininkai vėl streikuoja.

Mums praneša, kad General Motors kompanija, kuri 8 vasario, viena ranka pasirašė Metalų Pramonės darbininkų reikalavimus, o už poros dienų kita ranka nutyrė, ir išnaujo pradėjo saugoti liuti — darbininkai priversti vėl streikuoti. Tad pranešama lietuviams darbininkams, kad į minėtą dirbtuvę neitų darbo ieškoti, arba streikaujami, nes tuomi kenkiama rimtai darbininkų kovai. Jei kurie išibriaus laike streiko, bus visai persekiojami ir vardai pavadės bus paskelbti „Rytojui“ ir vietiniuose darbininkų laikraščiuose. Tad saugokitės streikaujamų.

Balsiečių vakaras.

Š. m. vasario 9 d. atsibuvo murzinapietų vakaras kurin del žingeidumo ir man teko būti. Kuomet murzinapietai mėgsta su dideliu išpūtimu rašyti apie savo skaitlingus publikos parengimus, tad turėjau progos pastebėti kaip jie teisingi. Iš to skaitlingumo atsilankė vos kelios dešimtys, kurių daugelis iš žingeidžių rytojiečių, o iš pačių fašistų vos penketas. Daugelis buvo iš laisvosios publikos, kuri nežino nė kam ji gyvena, ne kas ją išnaudoja, ne kas ją verčia ir t.t. tik anot kunigo: „gyvena del garbės dėjo“. Tokia publika neturi supratimo ir apie tą kilpą į kurią nejučiomis galva įkiša ir pasikaria. Pažiūrėjus į tą fašistinį sąstatą tai net juokas imo: Norkus, Balčunas, Štabinas, Žydelis ir kiti „p-nai“. Publika, kuri lanko kelias tokių aferistų parengimus, sūgį mano nuomone, geriausia kad jie namie kojas ištiesę gulėtų.

Ten buvęs.

Broliai Mariani dirbtuvė.

Pereitais metais, gavėse Osvaldo Cruz ir Lafayette iškurę taip vadinamą „Biednų pralobėlių“ broliai Mariani, geliezies abduktoriaus fabriko. Tie broliai, sulig išsireikšimais buvę biedni, nes tėvas turėjo tik menką pakelę būdelę, kurioje kepdavo asadą. Tas žmogelis skurdo iki vaikus paugino. Vaikai išgalvojo kaip galima pralobti: pramoko šaltkalvystės, ant ras kalvystės, trečias šoferystės, ketvirtas nieko „neišmoko“. Šiaip teip įsisteigė šokią tokią būdelę, ir pradėjo dirbti ir išnaudoti kitus. Iš nieko teip nepalabėsta bei iš svetimo darbo. Mariani mato a tą ir žinojo, nes turėti samdomus darbininkus buvo jų numylėtas tikslas. Iš pradžių samdė tik du darbininkus, paskiaus 10, dar paskiaus 50 ir jau dabar 250. Pabėdavojuš darbininką, kad sunku gyventi jie tuoj atsako, kad reikia stengis išbristi iš sunkios padėties taip kaip jie išbridę. Sulyg ais tai tik palaidūnai nesukuria ramų ir pelningą gyvenimą, — tai apsilėdėliai.

Vieną kartą ir man davė tokią pastabą. Strukai — bukai išdėstė visą pralobimo istoriją ir pastebėjo, kad visi taip gali padaryti? Kuomet aš mandagiai atsispašęs pareiškiau, kad jeigu visi turėtume fabrikus tai kas mum darbus dirbtų? tuomet ponas vėl atsakė, o nebėdavok — bus kam dirbti.

Tai mat, kaip ponai suprantą būvio pagerinimą. Ju dirbtuvę išnaudojimas toks pat kaip ir kitose tos rūšies: Vasenoj, Britanike, Thisene. Mokama 56 centai 60, ir 80 c. į valandą. Darbas sunkus ir dažn i susižeidžiama. Valandų dirbama nuo 8 iki 13 į dieną, viršvalandžiai apmokami lygiai.

Marianas.

Padėka.

Iš atsibuvusio LSKD. 9-os kuopos pikniko Dock Sud miškelyje 10 ta d. vasario š. m. gauti gryno pelno 106 p. 60 c. — kurio pusė skiriama mūsų mylimam „Rytojui“.

Visiems atsilankiusiems ir pasidabavusiems surengime pikniko kurie savo centais bei darbais parėmė savo klasės gynėją „Rytojui“ ir mūsų jauną kuopą, tariame širdingai ačiū.

9-os kuop. Valdyba.

Pranešimas.

Šiuomi pranešu, kad š. m. kovo mėn 3 d. 9 val. ryto g vė Montes de Oca 146 Avellaneda Buenos Aires.

Ivyks LSKDPA.—C. Komnarių posėdis. Visi nariai būtinai turi dalyvauti, nes yra svarbių

klausimų aptarimui. Beto bus perstatytas 2-os kuopos Monte video stovis.

Cen. Kom. sekretor. L. Bernotsa.

Pavyzdinga Pradžia.

Šių metų vasario 17 d. „R.“ name atsibuvo D. M. Ratelio susirinkimas. Per šį sezoną nutarta suvaizdinti šešis kartus, būtent: 1—balandžio 6 d., 2—geg. 18 d., 3—birž. 22 d., 4—rugp. 10 d., 5—rugs. 21 d., ir 6—spalio 19 d. Nutarta dirbti kartu su „Laisvės“ choru. Pirmo parengimo pelnas pusiau su „Rytojaus“ b-ve o kiti visi numatoma atiduoti grynai laikraščio palaikymui. Apart to dar priimta 10 kovo, kartu su „L.“ choru, paminėjimui 2 metų „R.“ sukaktuvių perstatyti scenoje mažą veikėlį, arba porą dialogų, kas veikiant kartu su choru sudarytų įvairią programą. J. Stalioraitukas, V. Kytra ir P. Krapavickas nuskirti į vakarų bei salionų nuomavimo komisiją ir K. Staneikiene perrašinėjimui rolių.

Reikia pasakyti, kad D. ir M. Ratelis savo užduotis atlieka visuomet. Kitos mūsų organizacijos kartais neatlieka savo užduočių, bet šioji visuomet lygiu tempu traukia šias svarbias klases už duotis. Reik tikėti, kad vėliaus, susivienijus su „L.“ choru dar d-lykai pagėrės.

Šiuomi pavyzdžiū turėtų pasiekti visų kolonijų menininkai, nes darbas begaliniai svarbus darbininkų judėjime.

Sakalėlis.

Nelabai Nusisekė.

Š. m. vasario 16 d. Dock-Sude, Las Heras 171 atsibuvo „R.“ b-vės šokių vakaras. Išpriešasties muzikantų neatvykimo, publika būriais gyžo namon. Šis nepasisekimas turi būti didelia pamoka, nes samdant muzikantus reikia pažinti kur muzikantai, kur sąpatieriai. Jį samdoma toki tamsūs gaivalai, tik nuo jų paimiti užsą, nes taip tokios rūšies „sūsiuko“ savo prižadų. Bet ar šiaip ar taip, o vakaras apart visų išlaikų padėgimo turės ir pelno. Mūsų artyns, neišsivėlgė kad nėra griežtik, tuoj ėmė žaidimų ir salionas atgijo, pasidarė linksmas. Apie pusę dvylikos pribuvo griežikai ir publika subruzdė. Vėliaus „Laisvės“ choras puikiai sudainavo keliatą dainų kas publika patiko, už ką suteikė daug aploдимenų. Paskui sudainuota duetas „Trauk Beruti“, kurį puikiai išpildė drg. V. Andriuska ir Masidulskis. Publikai reikalaujant dar buvo sudainuota visiems žinoma daina „Kavai“. Pasirodo, kad publika mus gerbia, nes ir nepasiekime gerai išeina. Ir reikia būti sargais savo klasės.

R—kas.

LOSA. 138 kuop. narėms.

Š. m. vasario 24 d. 3 val po p. „Rytojaus“ name, Montes de Oca 146 Avellaneda, įvyks moterų darb. 138 kuopos susirinkimas. Visos narės privalo atsilankyti, nes bus reikiama nauja valdyba.

Apsivedimai.

Paieškau apsivedimui merginos arba našlės nesenesnės 28 m. amžiaus, vidutinio ūgio, neatsižvelgiant tautybės bei religijos. Aš esu 33 m amžiaus, jaurikis ir mylintis teisingą šeimyninį gyvenimą.

Suinteresuotos kreipkitės laikais priėjusdamos paveikslus. Fraga 459 Piñeyro J. M.

Ieškau leidėjo.

Turiu priengės spaudai du eilių rinkinių: „Buties Poemos ir Budinčios Dūšios himnai“ ieškau leidėjo. Užinteresuotieji tuo dalyku ir norinti susipažinti su minėtais raštais ir leidimo sąlygomis, kreipkitės per laiška šiuo antrašu: La Mala Real Inglesa Reconquista 308 Buenos Aires. A. Vilutis

KAPITALISTINĖ BEDARBĖ.

(Taša nuo antio puslapio)

na mesti iš fabriko. Prie dabartinės technikos moters ir vaikai užima suaugusių vietas. Mat moteris ir vaikai daug pigiau dirba, o kapitalistas skaito moterį fiziniai silpnesne, nežiūrint, ji atlieka darbą taip gerai kaip ir vyras, ir tokiu būdu už jų darbo epėką daug mažiau moka negu vyrui.

Keliatas metų atgal čia, Argentinoj, bedarbių armija padidėgavo žiemos laiku, bet vasara kiek sumažėdavo. Būdavo po du mėnesių ir daugiau tęsdavos darbai prie jautų valymo (kosečos). Nekurie iš to pasidarydavo žiemai keliolika pesų ant pragyvenimo, bet dabar to nėra, nes bėgyje dviejų savačių naujausiomis mašinomis visus įvairius suvalo. Taigi darbininkams kitokios vilties nėra kaip tik badauti, nes jų spēkas pirkiai pakeičia mašinų spēka. Reikišia, mašinos atima iš darbininkų duoną. Bet kas lieka daryti? Kovoti prieš mašinas nėra reikalo, nes pasikėsintume prieš progresą. Reikia kovot prieš potantinį darbą už sutrumpinimą valandų, už padidinimą mokesnio, už suteikimą bedarbiams duonos arba darbo.

Bet užvis svarbiausia — ta kova už visišką paluosavimą iš algos vergijos, kad su išstobulinta techniko darbininkai galėtų dirbti savo naudai, o ne kapitalistų. Darbininkų klasė anksčiau ar vėliau bet grės tai atlikti, nes prie to veda pati kapitalistinė sistema, neatitinkanti šių dienų reikalams. Ar turčių klasė norės, ar nenorės, bet tas turis įvykti. Griuvo vergija, griuvo feudalizmas tapat grius ir kapitalizmas. Jo viltą užims dirbančioji laudis.

Bėte.

„R.“ ADMINISTRACIJOJ.

Randasi laikai šiems asmenims: R. de Arcos, J. Bieliauskui, K. Čibirui, M. Girdvainienei, A. Kazemakačiui, Nanjokačiui, J. Piliapčiui, L. Ribikauskui, P. Sereikai, B. Vaičinėliui ir J. Velžai.

PAIEŠKOJIMAS.

Paieškau brolį Juozą Dumbliauską.

Atvažiavo į Argentiną senai, apie 12 metų atgal. Iš Lietuvos kilęs Alytaus apskr. Miraslavų valšč. Vankiškių kaimo. Kas žinote apie jį, arba jis pats malonėkite pranešti man už ką būsiu jums labai dekingas.

Mano antraštas:

CALLE LA MADRID 463 BOCA.

Pranas Dumbliauskas.

KUR GALIMA GAUTI „RYTOJUS“ PAVIEINIAIS NUMERIAIS.

Sekančiuose miestuose ir vietose „Rytojus“ galima gauti pavieniais numeriais nusipirkti:

Berisėjo:

L. Rimavičiaus Fondoj

gtv. Nueva York 4735

N. Kuprionio Fondoj

gtv. Marsella 12,

prie Frigorifico vartų.

Villa Diego-Rosario:

Jono Rukšio Fondoj.

Dominiko Stalbono kirpykloj.

Buenos Aires:

I. Volco Restorane

Calle 25 de Mayo 671-685

Señor David

Leandro Alem Ties Sargentos

(netoli Retiro)

Deutsche Schiffsagentur

San Martín 469, B. Aires

Piñeyro:

Atlantico restorane

Coronel Garcia 402, kampas

Coronel Diaz.

Villa Crespo.

Pranas Krapavickas

Calle Monte Egmont 518.

Cordoba:

K. Ječius

Buchardo Nr. 452, Barrio Ingles.

Dock Sude.

V. Ramanausko krautuvėje

L.N. Alem N 1764 Dock-Sud—

taip pat galima gauti ir knygy

Parsiduoda pančiakom megsti nauja mašina už 250 p. Megsti išmokinsiu veltui. Kreipkitės: Calle Garcia 336, Piñeyro, Staškasas.

Jums akis išegzamiruos diplomuotas specialistas veltui ir pritaikys akinius už prieinamą kainą štai kurs:

CASA GARBARINO

Esmeralda 288 Bs.-Aires.

Fotografija

„BELLAS ARTES“

DOMINGO EPITANI

Specialistas darantis paveikslus jaunavedžių, grupių, atskirų asmenų ir vaikų. Pailšo paveikslus įvairaus didumo aliejiniiais dažais, pašeliu ir ekvareliu. Kainos prieinamos. Užsakymai duodami ir išmokėjimui. Lietuviai kviečiami atsilankyti. Tuzinas atvirukų kainuoja \$ 3,95 Avenida Mitre 498 AVELLANEDA

Carlsbad

Fdo.-Quiroga 1441, Dock Sud.

V A I S T I N E V A I S T I N E

Frm. M. F. Huspaur

Kiekvienas atsilankiusis asmuo gauna reikalaujamų vaistų arba medikamentų. Kalbu vokiškai, čekiškai ir kas tyžiškai.

U. T. 22, Avellaneda 7596

Lietuvos darbininkų ir kaimo biednuomenės dvisavaitinis laikraštis (su paveikslais)

„BALSAS“

daug duoda žinių iš Lietuvos darbininkų ir kaimo biednuomenės gyvenimo ir iš fašistų darbų. Kiekvienas Argentinos darbininkas ir darbininkė privalo užsisakyti „Balsą“.

Kaina „Balso“ Argentinoj: metams—1 dol. 75 c., 6 mėm.—1 dol.

Adresas užsisakyti Balsą: Tilsit Pr., Gartenstrasse 6, Hof, Ill. Aufgang, 1 Treppe, „Balso“ Red., d. Richard Reich. Alemania.

Kas užsisako „Balsą“, tas tuom pat remia Lietuvos darbininkų spaudą ir padeda jų kovai su fašistų valdžia.

Jeronimas Koreiva

DIPLOMUOTAS LENINGRADE LIETUV. SIUVĖJAS

Calle Garibaldi 1319, Boca, Bs.-Aires.

Siuvu ant užsakymo naujausios mados įvairiausių rūbų. Turiu didelį pasirinkimą geriausių vasaros sezonui medžiagų. Kainos visiems prieinamos. Darbą atlieku sąžiningai. Visus malonė prašau atsilankyti pas mane patys ir persitikrinsite.

Dr. S. SCHAVELZON

Veneros ir vidurinių ligų gydytojas. Nuo 15 iki 17

Kalba rusiškai

Cochabamba 1268

U. T. 23 B.Orden 0905

Dr. Nicolas V. Misloslavich

Chirurgas, gydytojas aninėj

Ravson. Specialistas odos, ūfili-

lio, kraujo ir šlapimo. Nuo

8 iki 10 ryto — 3 iki 6 vakaro

Kalba vokiškai ir čekiškai.

Calle Laval' 310, 1-ro piso

ONA JURGELAITIENĖ

Pigi ir gera siuvėja

calle Nueva 2996

Valentin Alsina.

ANGELA F. R. BUGUERO

Diplomuota Buenos Aires

Partera (akušerė)

Priima nuo 14—16 v.

Calle Roma 1385. Dock Sud

„Avellaneda“

Lietuviška krautuvė.

(DESPENSA)

V. RAMANAUSKO.

VALGOMŲJŲ DAIKTŲ, O TAIP PAT IR IS GĖRIMŲ:

Vyno, alaus ir gazuotų mineralinių vandenių.

L. N. ALEM 1764 DOCK SUD

Lietuviai atekite persitikrinti, o būsite patenkinti, nes jūs čia gausite geriausios rūšies produktų ir daug prieinamesnėmis kainomis negu kitur. Produktai pas mane: Sviestas, sūris, kiaušiniai, dešros kumpiai ir kiti valgomieji daiktai; geriausios rūšies ir visuo met švieži.

Pigiausios Laivakortės iš ir į Europa

„DEUTSCHE SHIFFS AGENTUR“

LIETUVIŲ SKYRIUS

P pinigų persiuntimas telegrafu ir paštu.

469 San Martin 469 Bs.-Aires

Pirmas Argentinoje MAISTO, GASTRONOMIJOS SANDĖLIS IZRAELIO BRUSILOVSKIO JUNIN 422

SILKĖS iveržamos iš Lietuvos, Rusijos, Rumunijos ir Rygos. Dunojaus ir Kerco rūkyta semga.

Įvairios rūkytos žuvis. Ikrai juodi ir raudoni. Sardinkos, kilkos, šprotai, skumbriai. Kamala alyvoj ir sausa. Geriausios juodosios alyvos, chalva. Grikių kruopos ir miltai. Rusiška arbata: Visockio, Popovo ir Kuznecovo.

TIKRA RUSIŠKA DEGTINĖ MONOPOLKA

Rūkyta mėsa, dešros, liežuveliai ir kepti paukščiai. Džiovinti vaisiai etc. etc. Tą viską visuomet galite pirkti nebrangiai tik pas mane.

IZRAEL BRUSILOVSKY

Junin 422 U. T. 47 Cuyo 0798

I. NENISKIS.

CALLE MEXICO Nr.1945

B-s Aires.

Aš užsisakau tik pas I. NENISKI ir patariu kitiems, nes kaipo geriausias Bs. Aires. lietuvis siuvėjas darbą atlieka moderniškai ir sąžiningai doda ant išsimokėjimui turi didelį pasirinkimą visokių medžiagų. Kainos prieinamos.

...